

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α¹

[Greeting]

1.1 Παυλος, αποστολος Ιησου Χριστου² κατ' επιταγην Θεου³ Σωτηρος ημων και⁴ Κυριου Ιησου Χριστου⁵ της ελπιδος ημων, 2 Τιμοθεω, γησιω τεκνω εν πιστει: Χαρις, ελεος, ειρηνη απο Θεου Πατρος ημων⁶ και Χριστου Ιησου του Κυριου ημων.

[Opening considerations]

[Paul refers to their last conversation]

1.3 Καθως παρεκαλεσα σε προσμειναι εν Εφεσω, πορευομενος εις Μακεδονιαν, ινα παραγγειλης τισιν μη ετεροδιδασκαλειν 4 μηδε προσεχειν μυθους και γενεαλογιας απεραντοις, αιτινες ζητησεις⁷ παρεχουσι μαλλον η οικονομια⁸ Θεου την εν πιστει. 5 Το δε τελος της παραγγελιας εστιν αγαπη, εκ καθαρως καρδιας και συνειδησεως αγαθης και πιστεως ανυποκριτου· 6 ων τινες αστοχησαντες εξετραπησαν εις ματαιολογιαν, 7 θελοντες ειναι νομοδιδασκαλοι, μη νοουντες μητε α λεγουσιν μητε περι τινων διαβεβαιουνται.

[What law is for]

8 Οιδαμεν δε οτι καλος ο νομος εαν τις αυτω νομιμως χρηται, 9 ειδως⁹ τουτο, οτι δικαιω νομος ου κειται, ανομοις δε και ανυποτακτοις, ασεβεσι¹⁰ και αμαρτωλοις, ανοσιοις και βεβηλοις, πατραλοιας¹¹ και μητραλοιας,¹² ανδροφονοις, 10 πορνοις, αρσενοκοιταις, ανδραποδισταις, ψευσταις, επιορκοις, και ει τι ετερον τη υγιαινουση διδασκαλια αντικειται 11 κατα το ευαγγελιον της δοξης του μακαριου Θεου, ο επιστευθην εγω.

[The grace of God]

12 Και¹³ χαριν εχω τω ενδυναμωσαντι¹⁴ με Χριστω Ιησου,¹⁵ τω Κυριω ημων, οτι πιστον με ηγησατο, θεμενος εις διακονιαν· 13 τον¹⁶ προτερον οντα βλασφημον και διωκτην και υβριστην· αλλα¹⁷ ηληθην, οτι αγνοων εποιησα εν απιστια· 14 υπερεπλεονασεν δε η χαρις του Κυριου ημων, μετα πιστεως και αγαπης της εν Χριστω Ιησου. 15 Πιστος ο λογος και πασης αποδοχης αξιος: οτι Χριστος Ιησους ηλθεν εις τον κοσμον αμαρτωλους σωσαι—ων πρωτος ειμι εγω· 16 αλλα δια τουτο ηληθην, ινα εν εμοι, πρωτω,¹⁸ ενδειξηται Ιησους Χριστος¹⁹ την πασαν²⁰ μακροθυμιαν, προς υποτυπωσιν των μελλοντων πιστευειν επ' αυτω εις

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©. I venture to affirm to the reader that all original wording of 1 Timothy is preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. "Diminish not a word" Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, "every word" [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

² ιησου χριστου f³⁵ A [97%] RP,HF,OC,TR,CP || ~ 21 s [2%] NU || --- [1%]

³ θεου f³⁵ sA [90%] RP,HF,OC,TR,NU || 1 πατρος και [10%] CP

⁴ και f³⁵ sA [90%] RP,HF,OC,TR,NU || --- [10%] CP

⁵ κυριου ιησου χριστου f³⁵ s [90%] RP,HF,OC,TR || 23 [2%] CP || ~ 32 A [8%] NU

⁶ ημων f³⁵ [96%] RP,HF,OC,TR,CP || --- sA,I [4%] NU

⁷ ζητησεις f³⁵ [97%] RP,HF,OC,TR,CP || εκζητησεις sA [3%] NU

⁸ οικονομιαν rell || οικοδομιαν [1%] TBS

⁹ ειδως rell || οιδως CP

¹⁰ ασεβεσι f³⁵ sA [80%] HF,OC,CP,NU || ασεβεσιν [20%] RP,TR (Some TRs have the shorter form.)

¹¹ πατραλοιας f³⁵ [45%] || πατραλωαις [10%] TR || πατραλοιας [5%] || πατρολωαις sA [34%] RP,HF,OC,CP,NU || πατρολοιας [5%] || πατριλοιας [1%] (Liddell & Scott give πατραλοιας and μητραλοιας as the basic forms. But there may be a significant difference in meaning—the basic form would properly be a 'striker', not a 'killer', which makes better sense, since the very next crime listed is 'murder'.)

¹² μητραλοιας f³⁵ [45%] || μητραλωαις [5%] TR || μητρολωαις sA [40%] RP,HF,OC,CP,NU || μητρολοιας [5%] || μητρολοιας [5%]

¹³ και f³⁵ [92%] RP,HF,OC,TR,CP || --- sA,I [8%] NU

¹⁴ ενδυναμωσαντι f³⁵ A,I [90%] RP,HF,OC,TR,NU || ενδυναμουντι s [10%] CP

¹⁵ ιησου rell || --- CP

¹⁶ τον f³⁵ [95%] RP,HF,OC,TR,CP || το sA,I [5%] NU

¹⁷ αλλα rell || αλλ [5%] OC,TR

¹⁸ πρωτω rell || πρωτον [15%] CP

¹⁹ ιησους χριστος f³⁵ s [93%] RP,HF,OC,TR,CP || ~ 21 A [5%] NU || 1 [1%] || 2 [0.5%] || 1 ο 2 [0.5%]

²⁰ πασαν f³⁵ [94%] RP,HF,OC,TR,CP || απασαν sA [5%] NU || --- [1%]

ζωην αιωνιον. 17 Τω δε Βασιλει των αιωνων, αφθαρτω, αορατω, μονω σοφω¹ Θεω, τιμη και² δοξα εις τους αιωνας των αιωνων. Αμην.

[A charge to Timothy]
[Wage the good warfare]

1.18 Ταυτην την παραγγελιαν παρατιθεται σοι, τεκνον Τιμοθεε, κατα τας προαγουσας επι σε προφητειας, ινα στρατευη εν αυταις την καλην στρατειαν, 19 εχων πιστιν και αγαθην συνειδησιν (ην τινες απωσαμενοι περι την πιστιν εναυαγησαν· 20 ων εστιν ‘Υμεναιος³ και Αλεξανδρος—ουδ παρεδωκα τω Σατανα ινα παιδευθωσιν μη βλασφημειν).

[About prayer]

2.1 Παρακαλω ουν πρωτον παντων ποιεισθαι δεησεις, προσευχας, εντευξεις, ευχαριστιας,⁴ υπερ παντων ανθρωπων 2—υπερ βασιλεων και παντων των εν υπεροχη οντων, ινα ηρεμον⁵ και ησυχιον βιον διαγωμεν εν παση ευσεβεια και σεμνοτητι. 3 Τουτο γαρ⁶ καλον καλον και αποδεκτον ενωπιον του Σωτηρος ημων Θεου, 4 ος παντας ανθρωπους θελει σωθηναι και εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν. 5 Εις γαρ Θεος, εις και μεσιτης Θεου και ανθρωπων—ανθρωπος!—Χριστος Ιησους,⁷ 6 ο δους εαυτον αντιλυτρον υπερ παντων (το μαρτυριον καιροις ιδιοις), 7 εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος—αληθειαν λεγω εν Χριστω,⁸ ου ψευδομαι—διδασκαλος εθνων εν πιστει και αληθεια.

8 Βουλομαι ουν προσευχεσθαι τους ανδρας εν παντι τοπω, επαιρουντας οσιους χειρας χωρις οργης και διαλογισμου.⁹ 9 Ωσαυτως και τας¹⁰ γυναικας, εν καταστολη κοσμιω μετα αιδους και σωφροσυνης κοσμειν εαυτας· μη εν πλεγμασιν η¹¹ χρυσω¹² η μαργαριταις η ιματισμω πολυτελει, 10 αλλ’, ο πρεπει γυναιξιν επαγγελομεναις θεοσεβειαν, δι’ εργαων αγαθων.

[About women]

11 Γυνη εν ησυχια μαθηαντω, εν παση υποταγη. 12 Γυναικι δε διδασκειν¹³ ουκ επιτρεπω, ουδε αυθεντειν ανδρος, αλλ’ ειμαι εν ησυχια. 13 Αδαμ γαρ πρωτος επλασθη, ειτα Ευα. 14 Και Αδαμ ουκ ηπατηθη· η δε γυνη, απατηθεισα,¹⁴ εν παραβασει γεγονεν. 15 Σωθησεται δε δια της Τεκνογονιας—εαν μεινωσιν εν πιστει και αγαπη και αγιασμω, μετα σωφροσυνης.

[Qualifications]
[Of overseers]

3.1 Πιστος ο λογος: ει τις επισκοπης ορεγεται, καλου εργου επιθυμει. 2 Δει ουν τον επισκοπον ανεπιληπτου¹⁵ ειμαι, μιας γυναικος ανδρα, ιηφαλιον,¹⁶ σωφρονα, κοσμιον, φιλοξενον, διδακτικον, 3 μη παροινον, μη πληκτην, μη αισχροκερδη,¹⁷ αλλ’¹⁸ επιεικη, αμαχον,

¹ σοφω f³⁵ (98%) RP, HF, OC, TR, CP || --- NA (1.7%) NU || part of a larger omission (0.3%) (The omission is unfortunate.)

² και f³⁵ NA [50%] RP, HF, OC, TR, NU || --- [50%] CP

³ υμεναιος rell || υμενεος A [10%]

⁴ ευχαριστιας rell || ευχαριστειας [15%]

⁵ ηρεμον rell || ηρεμων [20%]

⁶ γαρ f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- NA [3%] NU

⁷ χριστος ιησους rell || ~ 21 [10%] CP

⁸ εν χριστω f³⁵ NA [85%] RP, HF, OC, TR, CP || --- A [15%] NU (OC has small print.)

⁹ διαλογισμου rell || διαλογισμων [10%]

¹⁰ και τας f³⁵ (94.7%) RP, HF, OC, TR, CP || 1 (3.4%) [NU] || --- NA (1.5%) || two other variants (0.3%) (τας γυναικας is parallel to τους ανδρας, so the majority variant is correct.)

¹¹ η f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || και NA [4%] NU || --- [1%]

¹² χρυσω f³⁵ NA [85%] RP, HF, OC, TR || χρυσιω A, I [5%] NU || αργυριω και χρυσιω [10%] (CP)

¹³ γυναικι δε διδασκειν f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 321 NA [10%] NU

¹⁴ απατηθεισα f³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP || εξαπατηθεισα NA [6%] NU

¹⁵ ανεπιληπτου f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιλημπτου NA [3%] NU

¹⁶ ιηφαλιον f³⁵ NA [40%] OC, CP, NU || ιηφαλεον [50%] RP, HF, TR || ιηφαλαιον [8%] || ιηφαλειον [2%]

¹⁷ μη αισχροκερδη f³⁵ (69.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- NA (30.1%) NU (Who wants to offend those with the means to make substantial contributions to the church coffers? So why talk about shady dealings? The omission is surely inferior.)

¹⁸ αλλ’ f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || αλλα NA [3%] NU

αφιλαργυρον· 4 του ιδιου οικου καλως προισταμενον, τεκνα εχοντα εν ὑποταγη μετα πασης σεμνοτητος 5 (ει δε τις του ιδιου οικου προστηναι ουκ οιδεν, πως εκκλησιας Θεου επιμελησεται?)· 6 μη νεοφυτον, ἵνα μη τυφωθεις εις κριμα εμπειση του διαβολου. 7 Δει δε αυτον¹ και και μαρτυριαν καλην εχειν απο των εξωθεν, ἵνα μη εις ονειδισμον εμπειση και παγιδα του διαβολου.

[Of deacons]

8 Διακονους ὡσαυτως σεμνους, μη διλογους, μη οινω πολλω προσεχοντας, μη αισχροκερδεις· 9 εχοντας το μυστηριον της πιστεως εν καθαρα συνειδησει. 10 Και οὔτοι δε δοκιμαζεσθωσαν πρωτον· ειτα, διακονειτωσαν, ανεγκλητοι οντες.

[Of 'deaconesses']

11 Γυναικας ὡσαυτως σεμνας, μη διαβολους, νηφαλιους,² πιστας εν πασιν.

[Of deacons, again]

12 Διακονοι εστωσαν μιας γυναικος ανδρες, τεκνων καλως προισταμενοι και των ιδιων οικων. 13 Οἱ γαρ καλως διακονησαντες βαθμον ἑαυτοις καλον περιποιουνται και πολλην παρρησιαν εν πιστει τη εν Χριστω Ιησου.

[God in flesh]

14 Ταυτα σοι γραφω, ελπίζων ελθειν προς σε ταχιον,³ 15 εαν δε βραδυνω, ἵνα ειδης πως δει εν οικω Θεου αναστρεφεισθαι, ἥτις εστιν εκκλησια Θεου ζωντος, στυλος και ἑδραιωμα⁴ της αληθειας. 16 Και, ὁμολογουμενως μεγα εστιν το της ευσεβειας μυστηριον: Θεος⁵ εφανερωθη εν σαρκι, εδικαιωθη εν πνευματι, ωφθη αγγελιοις, εκηρυχθη εν εθνεσιν, επιστευθη εν κοσμω, ανεληφθη⁶ εν δοξῃ!

[About doctrine]

[Things taught by demons]

4.1 Το δε Πνευμα ῥητως λεγει ὅτι εν ὑστεροις καιροις αποστησονται τινες της πιστεως, προσεχοντες πνευμασιν πλανοις⁷ και διδασκαλαις δαιμονιων 2—εν ὑποκρισει ψευδολογων κεκαυτηριασμενων⁸ την ιδιαν συνειδησιν, 3 κωλυοντων γαμειν, απεχεσθαι βρωματων ἃ ὁ Θεος εκτισεν εις μεταληψιν⁹ μετα ευχαριστιας¹⁰ τοις πιστοις και επεγνωκοσι¹¹ την αληθειαν. 4 Ὅτι παν κτισμα Θεου καλον, και ουδεν αποβλητον μετα ευχαριστιας λαμβανομενον, 5 ἁγιαζεται γαρ δια λογου Θεου και εντευξως.

[A good servant of Jesus Christ]

6 Ταυτα ὑποτιθεμενος τοις αδελφοις καλος εση διακονος Ιησου Χριστου,¹² εντρεφομενος¹³ τοις λογοις της πιστεως και της καλης διδασκαλιας ἣ παρηκολουθηκας. 7 Τους δε βεβηλους και γραωδεις μυθους παραιτου· γυμναζε δε σεαυτον προς ευσεβειαν. 8 Ἡ γαρ

¹ αυτον f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ἄA, I [3%] NU

² νηφαλιους f³⁵ ἄA, C [40%] OC, CP, NU || νηφαλεους [50%] RP, HF, TR || νηφαλαιους [8%] || νηφαλαας [2%]

³ ταχιον f³⁵ ἄ (92.5%) RP, HF, OC, TR, CP || ταχειον (5.4%) || εν ταχει A, C (2%) NU

⁴ ἑδραιωμα *rell* || εδραιωμα [15%]

⁵ θεος f³⁵ A, C^v [98.5%] RP, HF, OC, TR, CP || ος ἄ [1%] NU || ο D || ω 061 || ος θεος 256 (For an explanation of this statement of evidence, and a discussion of the implications, please see my book, *Identity III*, footnote 5 on pages 70-1.) [The variant chosen by NU is a grammatical impossibility (no antecedent for the pronoun), besides being a stupidity. What is a 'mystery' about any human male being manifested in flesh? All human beings have bodies. In the absence of concrete evidence, the claim that this is a quote lifted from a known hymn or poem becomes no more than a desperate attempt to 'save' a choice that besides being stupid is also perverse (because of the theological consequences).]

⁶ ανεληφθη f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανελημφθη ἄA, C [3%] NU

⁷ πλανοις f³⁵ ἄA, C [70%] RP, HF, OC, TR, NU || πλανης [30%] CP

⁸ κεκαυτηριασμενων f³⁵ C, I [85%] RP, HF, TR, CP || κεκαυστηριασμενων ἄA [10%] OC, NU || και καυ(σ)τηριασμενων [5%]

⁹ μεταληψιν f³⁵ C [97%] RP, HF, OC, TR, CP || μεταλημψιν ἄA [3%] NU

¹⁰ ευχαριστιας f³⁵ ἄC [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ευχαριστειας A [10%] (Also in verse 4.)

¹¹ επεγνωκοσι f³⁵ ἄC [80%] HF, OC, CP, NU || επεγνωκοσιν A [20%] RP, TR (Some TRs have the shorter form.)

¹² ιησου χριστου f³⁵ [80%] RP, HF, OC, TR || ~ 21 ἄA, C [20%] CP, NU

¹³ εντρεφομενος *rell* || εκτρεφομενος [2%] CP

σωματικη γυμνασια προς ολιγον εστιν ωφελιμος, ἡ δε ευσεβεια προς παντα ωφελιμος εστιν, επαγγελιας¹ εχουσα ζωης της νυν και της μελλουσης.

[A trustworthy word]

9 Πιστος ὁ λογος και πασης αποδοχης αξιος 10 (εις τουτο γαρ και² κοπιωμεν και ονειδιζομεθα):³ ὅτι ἠλπικαμεν επι Θεω ζωντι, ὅς εστιν Σωτηρ παντων ανθρωπων, μαλιστα⁴ πιστων.

[Watch your life and doctrine]

11 Παραγγελλε⁵ ταυτα και διδασκε. 12 Μηδεις σου της νεοτητος καταφρονειτω, αλλα τυπος γινου⁶ των πιστων εν λογω, εν αναστροφη, εν αγαπη, εν πνευματι,⁷ εν πιστει, εν ἄγνεια. 13 Ἐως ερχομαι προσεχε τη αναγνωσει, τη παρακλησει, τη διδασκαλια. 14 Μη αμελει του εν σοι χαρισματος, ὃ εδοθη σοι δια προφητειας μετα επιθεσεως των χειρων του πρεσβυτεριου. 15 Ταυτα μελετα· εν τουτοις ισθι, ἵνα σου ἡ προκοπη φανερα ἦ εν⁸ πασιν. 16 Επεχε σεαυτω και τη διδασκαλια· επιμενε αυτοις, τουτο γαρ ποιων και σεαυτον σωσεις και τους ακουοντας σου.

[Relationships]

5.1 Πρεσβυτερω μη επιπληξης, αλλα παρακαλει ὡς πατερα, νεωτερους ὡς αδελφους, 2 πρεσβυτερας ὡς μητερας, νεωτερας ὡς αδελφας, εν παση ἄγνεια.

[Honor true widows]

3 Χηρας τιμα τας οντως χηρας. 4 Ει δε τις χηρα τεκνα ἡ εκγονα⁹ εχει, μανθανετωσαν μανθανετωσαν πρωτον τον ιδιον οικον ευσεβειν και αμοιβας αποδιδουαι τοις προγονοις, τουτο γαρ εστιν¹⁰ αποδεκτον ενωπιον του Θεου. 5 Ἡ δε οντως χηρα και μεμονωμενη ἠλπικεν επι του¹¹ Θεου, και προσμενει ταις δεησεσιν και ταις προσευχαις νυκτος και ἡμερας. 6 Ἡ δε σπαταλωσα ζωσα τεθνηκεν.

7 Και ταυτα παραγγελλε, ἵνα ανεπιληπτοι¹² ωσιν. 8 Ει δε τις των ιδιων, και μαλιστα των¹³ οικειων, ου προνοει, την πιστιν ηρηνηται και εστιν απιστου χειρων.

9 Χηρα καταλεγεσθω μη ελαττον ετων ἔξηκοντα γεγονυια, ἑνος ανδρος γυνη, 10 εν εργοις καλοις μαρτυρουμενη—ει ετεκνοτροφησεν, ει¹⁴ εξενοδοχησεν, ει ἁγιων ποδας ενιψεν, ει θλιβομενοις επηρκεσεν, ει παντι εργω αγαθω επηκολουθησεν.

[About younger widows]

11 Νεωτερας δε¹⁵ χηρας παραιτου· ὅταν γαρ καταστρηνιασωσιν του Χριστου, γαμειν θελουσιν, 12 εχουσαι κριμα ὅτι την πρωτην πιστιν ηθετησαν. 13 Ἄμα δε και, αργαι μανθανουσιν, περιερχομεναι τας οικιας· ου μονον δε αργαι, αλλα και φλυαροι και περιεργοι, λαλουσαι τα μη δεοντα. 14 Βουλομαι ουν νεωτερας¹⁶ γαμειν, τεκνογονειν, οικοδοεσποτειν, μηδεμιαν αφορμην διδουαι τω αντικειμενω λαιδωριας χαριν. 15 (Ἡδη γαρ τινες εξετραπησαν οπισω του Σατανα.)

¹ επαγγελιας f³⁵ [60%] OC || επαγγελιαν ὡς A [40%] RP, HF, TR, CP, NU (The form being ambiguous between genitive singular or accusative plural, copyists who took the form to be genitive would naturally change it to accusative, leaving it singular. In the context the accusative plural makes excellent sense, there being many promises.)

² και f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ὡς A, C [5%] NU

³ ονειδιζομεθα f³⁵ [93%] RP, HF, OC, TR, CP || αγωνιζομεθα ὡς A, C [7%] NU (Is not the variant chosen by NU inferior?)

⁴ μαλιστα rell || 1 δε [10%]

⁵ παραγγελλε rell || παραγγελε [10%] CP (Also in 5:7 and 6:17.)

⁶ γινου f³⁵ ὡς A, C [90%] RP, HF, OC, TR, NU || γενου [10%] CP

⁷ εν πνευματι f³⁵ (90.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ὡς A, C, I (9.1%) NU (The omission could be a not very difficult case of homoioarcton.)

⁸ εν f³⁵ (97.4%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ὡς A, C (2.4%) NU || one other variant (0.2%)

⁹ εκγονα rell || εγγονα [10%]

¹⁰ εστιν f³⁵ ὡς A, C [85%] RP, HF, NU || 1 καλον και [5%] OC, TR, CP || καλον και 1 [10%]

¹¹ τον f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ὡς C [3%] NU

¹² ανεπιληπτοι f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιληπτοι ὡς A, C [3%] NU

¹³ των f³⁵ C [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ὡς A, I, 048 [3%] NU

¹⁴ ει rell || η [2%] CP

¹⁵ δε rell || --- [10%]

¹⁶ νεωτερας f³⁵ ὡς A, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU || 1 χηρας [15%] CP

16 Εἰ τις πιστός ἢ¹ πιστή ἐχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἐκκλησία, ἵνα ταῖς οὕτως χήραις ἐπαρκεσθῇ.

[Honor elders]

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιουθῶσαν, μαλίστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή: “Βουν ἀλωιντὰ² οὐ φιμῶσεις”, καὶ “Ἀξίος ὁ ἐργατῆς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ”.

19 Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδεχού ἐκτός ἐι μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτυρῶν. 20 Τοὺς ἁμαρτανούντας ἐνώπιον πάντων ἐλέγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἐχῶσιν.

[Watch your step]

21 Διαμαρτυρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ³ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μὴδὲν ποιῶν κατὰ προσκλήσιν.⁴ 22 Χείρας ταχέως μὴδὲν ἐπιτίθει, μὴδὲ κοινῶναι ἁμαρτίαις ἀλλοτριαῖς. Σέαυτον ἄγνωον τηρεῖ.

23 Μῆκετι ὑδροποτεῖ, ἀλλ’⁵ οἶνω ὀλιγῶ χρω δια τὸν στομάχον σου⁶ καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι προδήλοισιν εἰσιν, προαγουσά ἐς κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 Ὡσαύτως καὶ τὰ καλά ἔργα⁷ προδήλα ἐστίν·⁸ καὶ τὰ ἄλλως ἐχόντα κρυβήναι οὐ δύνανται.⁹

[Slaves honor owners]

6.1 Ὅσοι εἰσιν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι τοὺς ἰδίους δεσποτάς πασης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηθῇ. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἐχόντες δεσποτάς μὴ καταφρονείτωσαν ὅτι ἀδελφοὶ εἰσιν· ἀλλὰ μάλλον δουλεύετωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβάνομενοι.

[Conclusion to 'Relationships']

Ταῦτα διδάσκει καὶ παρακαλεῖ. 3 Εἰ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις, τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ’ εὐσεβίαν διδασκαλίᾳ, 4 τετυφῶται, μὴδὲν ἐπιστάμενος· ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἐρις,¹⁰ βλασφημίαι, ὑπονοίαι ποιηραῖ, 5 διαπαράτριβι¹¹ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσεβίαν. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.¹²

[Concluding considerations]

[Godliness with contentment]

6.6 Ἐστίν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσεβία μετὰ αὐταρκείας. 7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνεγκάμεν εἰς τὸν κόσμον, δηλόν¹³ ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δύναμεθα. 8 Ἐχόντες δὲ διατροφῆς¹⁴ καὶ σκεπάσματα τοῦτοις ἀρκεσθησομεθα.¹⁵ 9 Οἱ δὲ βουλομένοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα

¹ πιστός ἢ ^f35 (97.6%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ^{NA, C, 048} (2.2%) NU || one other variant (0.2%) (Might the ‘Alexandrian’ variant be the result of homoiarcton?)

² ἀλωιντὰ *rell* || ἀλωιντὰ ^f35pt [30%] || ἀλοουντὰ [5%]

³ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ^f35 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || 23 [2%] || ~ 32 ^{NA} [3%] NU (Is not the full form more appropriate for a solemn charge?)

⁴ προσκλήσιν ^f35pt A [75%] RP, HF, OC || προσκλίσιν ^f35pt ^S [25%] TR, CP, NU (The majority reading, ‘summons’, fits the context better than does ‘partiality’.)

⁵ ἀλλ’ ^f35 [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ἀλλὰ ^{NA} [3%] NU

⁶ σου ^f35 [96%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ^{NA} [4%] NU

⁷ καλά ἔργα ^f35 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 2 τα 1 ^{NA} [5%] NU

⁸ ἐστίν ^f35 [80%] RP, HF, OC, TR, CP || εἰσιν [10%] || --- ^{NA} [10%] NU

⁹ δύνανται ^f35 A [70%] RP, HF, OC, NU || δύναται ^S [30%] TR, CP

¹⁰ ἐρις ^f35 ^{NA, 048} [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ἐρεις [10%]

¹¹ διαπαράτριβι ^f35 ^{NA} [90%] RP, HF, CP, NU || παραδιατριβι [5%] OC, TR || διατριβι [3%] || πατριβι [2%]

¹² ἀφίστασο (-σὼ 3.6%) ἀπὸ τῶν τοιούτων ^f35 (96.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ^{NA, 048} (2.8%) NU || two other variants (0.3%) (How could a gloss dominate the stream of transmission to the tune of 97%?)

¹³ δηλόν ^f35 [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ^{NA, 048} [2%] NU

¹⁴ διατροφῆς ^f35 ^{NA} [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || διατροφήν 048 [10%]

¹⁵ ἀρκεσθησομεθα *rell* || ἀρκεσθησωμεθα [5%] CP

και επιθυμιας πολλας ανοητους¹ και βλαβεραι, αιτινες βυθιζουσιν τους ανθρωπους εις ολεθρον και απωλειαν· 10 ριζα γαρ παντων των κακων εστιν η φιλαργυρια· ης τινες ορεγομενοι απεπλανηθησαν² απο της πιστεως και εαυτους περιπειραιν οδυναις πολλαις.

[Lay hold on eternal life]

11 Συ δε, ω ανθρωπε του³ Θεου, ταυτα φευγε· διωκε δε δικαιοσυνην, ευσεβειαν, πιστιν, αγαπην, υπομοιην, πραοτητα.⁴ 12 Αγωνιζου τον καλον αγωνα της πιστεως· επιλαβου της αιωνιου ζωης εις ην και⁵ εκληθης—και ωμολογησας⁶ την καλην ομολογιαν ενωπιον πολλων μαρτυρων. 13 Παραγγελλω σοι⁷ ενωπιον του Θεου του ζωοποιουντος⁸ τα παντα, και Χριστου Ιησου του μαρτυρησαντος επι Ποντιου Πιλατου την καλην ομολογιαν, 14 τηρησαι σε την εντολην ασπιλον, ανεπιληπτον⁹ μεχρι της επιφανειας του Κυριου ημων Ιησου Χριστου, 15 ην καιροις ιδιοις δειξει¹⁰—ο μακαριος και μονος Δυναστης, ο Βασιλευς των βασιλευοντων και Κυριος των κυριευοντων· 16 ο μονος εχων αθανασιαν, φως οικων απροσιτον· ον ειδεν ουδεις ανθρωπων ουδε ιδειν δυναται· ω τιμη και¹¹ κρατος αιωνιον. Αμην.

[To the rich]

17 Τοις πλουσιοις εν τω νυν αιωνι παραγγελλε μη υψηλοφρονειν, μηδε ηλπικεναι¹² επι πλουτου αδηλοτητι αλλ' εν¹³ τω¹⁴ Θεω τω ζωντι,¹⁵ τω παρεχοντι ημιν παντα πλουσιως¹⁶ εις απολαυσιν· 18 αγαθοεργειν, πλουτειν εν εργοις καλοις, ευμεταδοτους ειναι κοινωνικους¹⁷ 19—αποθησαυριζοντας εαυτοις θεμελιον καλον εις το μελλον, ινα επιλαβωνται της αιωνιου¹⁷ ζωης.

[A closing exhortation]

20 Ω Τιμοθεε, την παραθηκη¹⁸ φυλαξον! Εκτρεπομενος τας βεβηλους κενοφωνιας και αντιθεσεις της ψευδωνυμου γνωσεως 21—ην τινες επαγγελλομενοι περι την πιστιν ηστοχησαν. Η χαρις μετα σου.¹⁹ Αμην.^{20,21}

¹ ανοητους *rell* || ανοητους [3%] CP

² απεπλανηθησαν *rell* || αποπλανηθησαν CP

³ του **f**³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA*, I [2%] NU

⁴ πραοτητα **f**³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || πραυτητα [2%] || πραυπαθιαν *NA* [3%] NU

⁵ και **f**³⁵ [40%] OC, TR || --- *NA* [60%] RP, HF, CP, NU (OC has small type.)

⁶ ωμολογησας *rell* || ομολογησας [10%]

⁷ σοι **f**³⁵ A [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- *NA* [2%]

⁸ ζωοποιουντος **f**³⁵ *NA* [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ζωογονουντος A [5%] NU

⁹ ανεπιληπτον **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιλημπτον *NA* [3%] NU

¹⁰ δειξει *rell* || δειξη [2%] CP || δειξει [1%]

¹¹ και **f**³⁵ *NA* [85%] RP, HF, OC, TR, NU || --- [15%] CP

¹² ηλπικεναι *rell* || ελπικεναι [10%] || ελπιζειν [2%]

¹³ εν **f**³⁵ (78.6%) RP, HF, OC, TR, CP || επι *NA*, I (19.8%) NU || --- (0.3%) || three other variants (1.2%) (This and the following two sets are all handled together in TuT as a single set, but with thirteen variants; I separated them so as to highlight the basic choices.)

¹⁴ τω **f**³⁵ A, I (91.7%) RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA* (7.1%) NU || three other variants (1.2%)

¹⁵ τω ζωντι **f**³⁵ (88.4%) RP, HF, OC, TR, CP || 2 (3.6%) || --- *NA*, I (6.8%) NU || three other variants (1.2%) (If the original form were επι θεω, as in NU, who would change it to the longer, more complex form? The choice of NU is surely inferior.)

¹⁶ παντα πλουσιως **f**³⁵ *NA* [92%] RP, HF, OC, CP, NU || 2 [1%] || ~ 21 [5%] TR || τα 12 A [2%]

¹⁷ αιωνιου **f**³⁵ [92%] RP, OC, TR, CP || αιωνιου HF || οντως *NA* [6%] NU || οντως 1 [2%]

¹⁸ παραθηκη **f**³⁵ *NA* [80%] RP, HF, NU || παρακαταθηκη [20%] OC, TR, CP

¹⁹ μετα σου **f**³⁵ 048 [97%] RP, HF, OC, TR, CP || μεθ υμων *NA* [3%] NU (The letter is addressed to a single individual, and in case anyone should forget, the previous verse begins with "O Timothy". The Alexandrian variant is clearly in error. To trot out the 'harder reading' canon in a case like this I consider to be irresponsible.)

²⁰ αμην **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA* [3%] NU

²¹ The citation of **f**³⁵ is based on thirty-five MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 986, 1072, 1075, 1100, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897 [1:1-3:16], 2080, 2466, 2587 and 2723—all of which I collated myself. None of them is a 'perfect' representative of **f**³⁵ in 1 Timothy, as it stands, but the exemplars of 444 and 2466 probably were. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [seven different monasteries], Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

I have included six published editions in the apparatus—RP, HF, OC, TR, CP, NU. RP = Robinson-Pierpont (2005), HF = Hodges-Farstad, OC = the Greek Text of the Greek Orthodox Church (also used by other Orthodox Churches), TR = *Textus Receptus*, CP = Complutensian Polyglot, NU = N-A²⁶/UBS³ (N-A²⁷/UBS⁴ offer changes in the critical apparatus, not in the text; the text is still that of N-A²⁶/UBS³).

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either () or []. I have used () for the evidence taken from TuT, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$. But I guarantee the witness of Family 35.

As an arbitrary decision, I have limited the citation of individual MSS to those dated to the 5th century or earlier. I use *rell* to indicate that the reading is supported by all other witnesses, and printed editions (of the six included in the apparatus), compared to the other reading. The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from <http://www.bibleworks.com/fonts.html>.